

PLAYLIST

La Vita - Beverly Glenn Copeland
Partita in C moll, J. S. Bach - Evangelina Mascardi on Baroque Lute
Astral Cowpoke - Cole Pulice
Death Is Only The Beginning - Azdat
Flow My Tears - SCHNTZL
Alles Vergängliche, Symphony No.8 in E- Flat Major - Gustav Mahler
Funkytown - Lipss Inc.

Toneelhuis werkt met subsidies van de stad Antwerpen en de Vlaamse overheid
Grafische identiteit: Bureau BoschBerg

TON&ELH&IS.BE

MANTOKE

TONEELHUIS / BENJAMIN ABEL MEIRHAEGHE

REGIE

Benjamin Abel Meirhaeghe

TEKST

Louise Van den Eede

SPEL

Marjan De Schutter

DRAMATURGIE

Koen Tachelet

SET

Benjamin Abel Meirhaeghe

REGIEASSISTENTIE

Hannah Brugge

LICHTONTWERP

Lies van Loock, Sarah Feyen

PRODUCTIELEIDING

Stefaan Deldaele, Willem Luyten
(stage)

TECHNISCHE PRODUCTIELEIDING

Maarten Meeussen

TONEELMEESTER

Henk Vandecaveye

GELUIDSTECHNIEK

Maarten Meeussen

SETTECHNIEK

Ward Vandenbossche

TECHNIEK BOURLA

Filip van Berendoncks, Brian Doms,
Raf Joossens, Sibren Hanssens,
Kobe Buytaert (stage), Seth
Timperman (stage), Wout Van
Mieghem (stage)

UITVOERING DECOR

decoratelier Toneelhuis Senne Suls,
Chris Reijnen, Patrick Jacobs

UITVOERING KOSTUUM

kostuumatelier Toneelhuis Esther
Reijnen, Monique van Hassel,
Kathleen Van Mechelen, Aya
Kemeltavaeva

WARDROBE

Juliette Volders

PRODUCTIE

Toneelhuis

MET DE STEUN VAN

Tax Shelter maatregel v/d Belgische
federale overheid via LOOK@LEO

MET DANK AAN

Guy Peeters, Opera Ballet
Vlaanderen

BEAUTIFUL OUTSIDE EYES

Benny Claessens, Elsemieke Scholte,
Simon van Schuylenbergh, Siska
Baeck, Violet Braeckman, Maxime
Dreesden, Marc Vanrunxt

TONEELHUIS

OVER DE KLANKTAAL VAN MANTIKE

DOOR LOUISE VAN DEN EEDE, SCHRIJVER VAN MANTIKE

Mantike komt van Mantikê tékhnê, de naam die de oude Grieken gaven aan de kunst van het voorspellen, de oertechniek om voortekens te zien in de trek van vogels, in de stand van bomen en het verdwalen van bijen. Zo lazen ze hun lot.

TIT FOR TAT

*POLLUTION FOR ILLUSION
X FOR EXTINCTION
EARTHQUAKE FOR A HEARTBREAK*

TIT FOR TAT

TIT FOR A NEW HABITAT

TIT FOR...

In *Mantike* staat iemand alleen op scène, die haar lot probeert af te lezen aan de staat van de wereld, via lichamelijke herkenning, via klanken, de objecten die haar omringen, de sporen van liefde die zijn achtergebleven en haar nog altijd warm houden. Ze kiest ervoor om een afslag te nemen, weg van het dominante discours van doemdenkers en crisispropheten. Zij worstelt zich los van de geschiedenissen die haar vastzetten en beslist zelf hoe ze haar toekomst in handen neemt.

*OH MARBLE BLUSH
POLISHED WHISPERS*

*TABOO TWIST
WHO IS CLINGING TO THIS?*

Wat ik in mijn research gevonden heb over ‘mantische tekens’ gaat eigenlijk niet over het voorspellen zelf, maar over hoe de wereld werd gelezen voordat er taal was, over de drang gelijkenissen te vinden in de natuur, in de chaos die ons omringt. In een boek van filosoof Walter Benjamin vond ik een andere definitie: “Mantike is het lezen van wat niet geschreven staat, een vorm van begrijpen die voorafgaat aan taal, het lezen van lichaamssignalen, patronen in de natuur, de stand van de sterren, trillingen van geluid. Die mimetische drang om gelijkenissen te vinden, om patronen te herkennen en te begrijpen en om die ritueel opnieuw zichtbaar te maken is een van de oudste en meest fundamentele oervermogens van de mens, en ook het ontstaan van dans en muziek.”

*CLAP
CLAP!*

THE STAGE FOLDS BACK

*DANCE THE SHIFT
RIDE THE CHANGE*

THE RELICS

THEY REARRANGE

De wereld sprak toen niet in letters maar in vormen, klanken, ritmes en patronen. Mantische praktijken waren pogingen om de diepere samenhang van het universum te begrijpen. Het waren vormen van kennis waarin de mens zich niet buiten de wereld plaatste als een analytische toeschouwer, maar waarin hij deelnam aan een voortdurend gesprek met zijn omgeving. Naarmate de taal complexer werd, begon zij zich los te maken van de wereld die zij beschreef. Woorden vervingen beelden, en geleidelijk aan raakte de mens te vervreemd om de wereld te lezen. Met deze research stuurde Benjamin Abel Meirhaeghe mij in de richting om de tekst van *Mantike* als een klankgedicht te benaderen, een dat de wereld van nu probeert te lezen.

TIS LIKE TAT

TIS LIKE NOT

NOT LIKE TIS

NOT-RE DAME

NOT YOUR DAME

NOT MY DAME

TIS WAT STIL STAAT DAT ZAKT ONDER EIGEN KRACHT

TIS EEN PROOI VOOR WOLK EN WIND EN VLAM

“Ceci tuera cela” Tit will kill tat, met die woorden laat Victor Hugo in *De Klokkenuider van de Notre Dame* de aartsdiaken naar een boek wijzen, en dan naar de kathedraal: ‘dit zal dat daar doden’. Meer dan een eeuw later, op 15 april 2019, vat de 850 jaar oude torenspits vlam. Vijf jaar later staat hij er opnieuw, alsof er niets is gebeurd. Nochtans waren er voorstellen om de toren te herbouwen met gerecycleerd materiaal, bijvoorbeeld plastic uit de oceanen, of om de kerk als een ruïne te behouden, als een nieuw symbool. De kans om van het puin een andere taal te maken werd niet gegrepen.

Er zijn twee allegorische figuren waar actrice Marjan de Schutter op scène naar verwijst: eerst is daar **Calypso**, misschien wel de eenzaamste figuur uit de Griekse mythologie. De Verbergster. Verbannen naar het eiland Ogygia, waar ze gedoemd is telkens opnieuw verlaten te worden. Ze probeert Odysseus bij zich te houden - maar uiteindelijk bouwt ze met haar eigen handen het vlot waarop hij haar zal verlaten. Hier betekent liefde: het verleden niet bewaren als bezit, maar liefde toevertrouwen aan de stroom die haar verder draagt.

Allegorieën zijn in het rijk van de gedachten wat ruïnes zijn in het rijk van de dingen, schreef Walter Benjamin. Zijn *Engel van de Geschiedenis* kijkt achterwaarts, naar het verleden als een opeenstapeling van brokstukken, terwijl hij de toekomst in wordt geblazen door de storm van de vooruitgang. Toch, zegt Benjamin, draagt de mens de opdracht om de toekomst binnen te gaan en haar vorm te geven. Een ode aan het leven, ondanks alles.

BEES SWARM

HIVE FORMS

ONE HUM! HUM HOME

AND LOVE WILL FIND BACK BEE

DOOM BENDS BACK

DOOM FOLDS BACK TO BLOOM

I WRESTLE AND I EMERGE